

محافظت از کودکان در برابر قلدری و پیامدهای آن

نویسندگان

ایزابلا زایک، دیوید پی. فارینگتون

ویسنته جی. لورنت، ماریا ام. تافی

مترجم

هومن عفریان دلّالی

ویراستاری: گروه علمی رشد

تهران - ۱۴۰۱

بیایید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

دوست عزیز، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله نویسنده، مترجم و ناشر آن است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی بدون اجازه از پدیدآورندگان کاری غیراخلاقی، غیرقانونی و غیرشرعی، و کسب درآمد از دسترنج دیگران است. این عمل نادرست، موجب رواج بی‌اعتمادی در جامعه و بروز پیامدهای ناگوار در زندگی و ایجاد محیطی ناسالم برای خود و فرزندانمان می‌شود.

زایک، ایزابلا (Zych, Izabela)

محافظت از کودکان در برابر قلدری و پیامدهای آن نویسنده: ایزابلا زایک ... [و دیگران]؛ مترجم هومن غفاریان؛ ویراسترای گروه علمی رشد.

مشخصات نشر: تهران: جوانه رشد، ۱۴۰۱. مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۷۹۲-۱۳-۵ وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Protecting children against bullying and its consequences, 2017

یادداشت: نویسنده: ایزابلا زایک، دیوید پی. فارینگتون، ویسنته جی. لورنت، ماریا ام. تافی.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۵۳-۱۷۶.

عنوان دیگر: حفاظت از کودکان علیه قلدری و پیامدهای آن

موضوع: زورگویی در مدرسه (Bullying in schools)

موضوع: زورگویی در مدرسه - - پیشگیری (Bullying in schools - - Prevention)

شناسه افزوده: دیوید پی. فارینگتون شناسه افزوده: ویسنته جی. لورنت

شناسه افزوده: ماریا ام. تافی شناسه افزوده: غفاریان، هومن، ۱۳۵۵ - مترجم

شناسه افزوده: انتشارات جوانه رشد رده‌بندی کنگره: LB ۳۰۱۳/۳

رده‌بندی دیویی: ۳۷۱/۵۸ شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۳۲۳۱۵

حق چاپ محفوظ است

محافظت از کودکان در برابر قلدری و پیامدهای آن

نویسندگان

ایزابلا زایک، دیوید پی. فارینگتون

ویسته جی. لورنت، ماریا ام. تافی

مترجم: هومن غفاریان دلالی

ویراستاری: گروه علمی رشد

چاپ اول: بهار ۱۴۰۱ - شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: آرمانسا

© کلیه حقوق چاپ و نشر این اثر برای انتشارات جوانه رشد محفوظ است.
هرگونه استفاده تجاری و تکثیر و انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر
شیوه‌ای از جمله زیراکس، فتوکپی، کتاب الکترونیکی و پی‌دی‌اف، کتاب صوتی،
انتشار در سایت‌ها و فضای مجازی، و ضبط و ذخیره در سیستم‌های بازیابی و پخش
آن بدون دریافت مجوز قبلی و کتبی از ناشر ممنوع و قابل پیگرد قانونی است.
اشاره به مطالب کتاب یا نقل بخش‌هایی از آن برای نقد و بررسی در رسانه‌های چاپی
و الکترونیکی و رادیو و تلویزیون با ذکر منبع، بلامانع است.

مرکز نشر و پخش کتاب‌های روان‌شناسی و تربیتی

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره

۴۱ تلفن: ۶۶۴۰۴۴۰۶

فروشگاه: میدان انقلاب، روبه‌روی سینما بهمن، خیابان شهید منیری جاوید

(اردیبهشت)، شماره ۷۲، تلفن: ۶۶۴۱۰۲۶۲ - ۶۶۴۹۸۳۸۶ - ۶۶۴۹۷۱۸۱

تهران - ۱۴۰۱

فهرست مطالب

۹.....	سخن مترجم
۱۱.....	سیاسگزاری
۱۳.....	معرفی نویسندگان
۱۷.....	فصل اول: پیش گفتار
	فصل دوم: قلدری در مدرسه در کشورهای مختلف: شیوع عوامل
۲۱.....	خطرزا و پیامدهای کوتاه مدت
۲۱.....	۱-۲- تعاریف، انواع و نقش ها در قلدری

- ۲-۲- تاریخچه‌ای کوتاه از پژوهش بر قلدری ۲۴
- ۳-۲- بررسی‌ها و فراتحلیل‌های نظام‌مند در مورد قلدری ۲۸
- ۴-۲- ارزیابی و شیوع قلدری در کشورهای مختلف ۳۱
- ۵-۲- عوامل خطرزا و پیامدهای کوتاه‌مدت ۴۴
- ۵-۲-۱- ارتکاب قلدری ۴۶
- ۵-۲-۲- قربانی شدن ۴۸
- ۵-۲-۳- قلدر - قربانی ۴۹
- ۶-۲- چکیده ۵۰

فصل سوم: عوامل حمایتی شخصی در برابر قلدری: توانایی‌های

- هیجانی، اجتماعی و اخلاقی ۵۳
- ۱-۳- عوامل حمایتی شخصی در برابر قلدری ۵۳
- ۲-۳- نقش حمایتی توانایی هیجانی ۵۶
- ۳-۲-۱- هیجان‌ها ۵۶
- ۳-۲-۲- هوش و توانایی هیجانی ۵۸
- ۳-۲-۳- توانایی هیجانی و قلدری ۶۰
- ۳-۳- قدرت محافظت توانایی اجتماعی در برابر قلدری ۶۰
- ۳-۳-۱- توانایی اجتماعی ۶۰
- ۳-۳-۲- آیا قلدرها از توانایی اجتماعی بی‌بهره هستند یا مهارت‌های اجتماعی را دارند؟ ۶۷
- ۳-۳-۳- توانایی اجتماعی و قلدری ۶۸
- ۴-۳- توانایی اخلاقی و قلدری ۷۱
- ۴-۳-۱- اخلاق و گسستگی اخلاقی ۷۱
- ۴-۳-۲- عملکرد اخلاقی و هیجان‌ها در ارتباط با قلدری ۷۳
- ۵-۳- ارتقای توانایی هیجانی، اجتماعی و اخلاقی ۷۷
- ۶-۳- چکیده ۷۸

فصل چهارم: عوامل حمایتی بافتاری در برابر قلدری ۸۱

- ۸۱-۴-۱- عوامل حمایتی بافتاری ۸۱
- ۸۵-۴-۲- امنیت در مدرسه و خارج از مدرسه ۸۵
- ۸۷-۴-۳- سیاست جامع ضدقلدری در مدرسه ۸۷
- ۹۱-۴-۴- سازمان‌دهی و مدیریت کلاس و مدرسه ۹۱
- ۹۴-۴-۵- ارتباط بین اعضای جامعه مدرسه ۹۴
- ۹۴-۴-۱-۵- روابط کودک - خانواده ۹۴
- ۹۷-۴-۲-۵- روابط میان دانش‌آموزان ۹۷
- ۹۹-۴-۳-۵- روابط معلم - دانش‌آموز ۹۹
- ۱۰۱-۴-۶- ارتقای شرایط مثبت، جوّ مدرسه و هم‌زیستی ۱۰۱
- ۱۰۳-۴-۷- چکیده ۱۰۳

فصل پنجم: مراقبت از کودکان از طریق اقدامات ضدقلدری ۱۰۷

- ۱۰۷-۱-۵- اجزای مؤثر برنامه‌های ضدقلدری ۱۰۷
- ۱۱۰-۲-۵- برنامه اولویوس برای پیشگیری از قلدری ۱۱۰
- ۱۱۲-۳-۵- طرح شفیلد ۱۱۲
- ۱۱۴-۴-۵- کیوا ۱۱۴
- ۱۱۶-۵-۵- سیو (SAVE) ۱۱۶
- ۱۱۷-۶-۵- برنامه ضدقلدری تورنتو ۱۱۷
- ۱۱۸-۷-۵- برنامه‌های ضدقلدری دونگال و ABC ۱۱۸
- ۱۱۹-۵-۸- قلدرها و عروسک‌ها ۱۱۹
- ۱۲۰-۹-۵- اقدام‌ها و حمایت‌های رفتاری مثبت در سطح کل مدرسه ۱۲۰
- ۱۲۱-۱۰-۵- توانایی اجتماعی وین (ViSC) ۱۲۱
- ۱۲۳-۱۱-۵- طرح مدرسه صمیمی ۱۲۳
- ۱۲۴-۱۲-۵- چکیده ۱۲۴

سخن مترجم

شواهد پژوهش‌های تجربی اخیر حاکی از آن است که پدیده قلدری یکی از برجسته‌ترین و مهم‌ترین متغیرهایی است که امروزه توجه روان‌شناسان و متخصصان تعلیم و تربیت را به خود جلب کرده است و یکی از رایج‌ترین مشکلاتی به شمار می‌رود که در مدارس امروزی با آن دست به گریبان هستند. قلدری زیر گروه خشونت جسمی یا روانی عمدی و مکرر در رابطه قدرت نامتوازن است که در آن قربانی قادر به متوقف کردن تعرض‌های شخص قلدر نیست. بدون تردید برطرف کردن این قبیل مشکلات و معضلات مرتبط با دانش‌آموزان و پیش‌دبستان‌ها که آینده‌سازان و گرانبها‌ترین گنجینه‌های معنوی هر جامعه محسوب می‌شوند، باید در اولویت امور سیاست‌گذاران جامعه قرار گیرند.

همواره تأکید مشاوران، روان‌شناسان و متخصصان تعلیم و تربیت بر

پیشگیری اولیه است تا درمان مشکلات به وجود آمده در مراحل بعد. اما باید به این واقعیت توجه داشت که علی‌رغم تلاش والدین، مربیان و مسئولان امور مربوطه، بروز چنین مشکلاتی برای کودکان و دانش‌آموزان اجتناب‌ناپذیر است؛ لذا ضروری است تا مهم‌ترینشان شناسایی و با ارائه راهنکارهای علمی در زمینه حل آنها، اقدامات ضروری و مناسب انجام شود، چرا که برخورداری از آموزش و تحصیل توأم با امنیت حق تمام دانش‌آموزان است. در همین راستا در کتابی که پیش‌رو دارید، برای دستیابی به هدف مذکور تلاش شده است تا با واکاوی پدیده قلدری و بحث و بررسی یافته‌های پژوهشی مرتبط به این مهم دست یابد.

در ترجمه کتاب کوشش شده است که ضمن وفاداری به متن اصلی، مطالب ساده و روان و با حداکثر دقت بیان شود. با وجود این انتظار می‌رود نارسایی‌ها و لغزش‌هایی در ترجمه این کتاب وجود داشته باشد. از این‌رو، انتقادهای و پیشنهادهای سازنده همکاران ارجمند، دانشجویان و سایر خوانندگان گرامی به منظور اصلاح و ویرایش متن کتاب در چاپ‌های بعدی موجب امتنان خواهد بود.

در پایان شایسته است از تمام مهربان‌یاران گران‌سنگ که به هر نحو اینجانب را در ترجمه و آماده‌سازی این اثر یاری کرده‌اند از جمله جناب آقای دکتر جواد شافعی‌مقدم و سرکار خانم دکتر فرناز شکری قندپزی و به‌ویژه ریاست و مدیریت محترم انتشارات رشد، آقای دکتر محمود گلزاری و آقای مختار صحرایی، که در لحظه‌لحظه مراحل کار مشوق و یاور مترجم و با توصیه‌های مفید و مؤثر خود گره‌گشای کار بوده‌اند قدردان و سپاسگزار باشم.